20 листопада на Офіційному веб-порталі ФПУ відбулась Інтернет-конференція на тему захисту права на свободу та об'єднання в профспілки.
Конференція була присвячена Дню Гідності та Свободи, що відзначається в нашій державі щороку 21 листопада.
Які розглядалися питання? Наприклад, чи припинятиметься членство в профспілці після звільнення та працевлаштування працівника на інше підприємство в межах одного відомства? Питання щодо членства в профспілці регулюється її статутом. При звільненні з роботи працівника - члена конкретної профспілки , як правило, виключають зі складу первинної профспілкової організації, до якої він входив, працюючи на підприємстві. Підстава для цього – втрата зв'язку з первинкою та припинення сплати профспілкових внесків. У разі наявності на новому підприємстві структурної ланки профспілки, членом якої працівник був до останнього звільнення, він може заявити про вступ до її складу, і, таким чином, членство в профспілці відновиться
Багатьох цікавить, чи може працівник бути членом двох профспілок? Яка з них має надавати згоду у разі звільнення зазначеного працівника за ініціативою роботодавця? Відповідно до статті 7 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» громадяни вільно обирають профспілку, до якої вони бажають вступити. Підставою для вступу до профспілки є заява громадянина (працівника), подана в первинну профспілкову організацію, що діє на підприємстві. Статутами (положеннями) може бути передбачено обмеження щодо подвійного членства у профспілках. Отже, не в усіх профспілках дозволяється подвійне членство.
У разі розірвання трудового договору з працівником з ініціативи роботодавця відповідно до статті 43 КЗпП України необхідна згода виборного органу (профспілкового представника) первинної профспілкової організації, членом якої є працівник. Якщо працівник одночасно є членом кількох первинних профспілкових організацій, які діють на підприємстві, згоду на його звільнення дає виборний орган тієї первинної профспілкової організації, до якої звернувся роботодавець. Тобто, у випадку подвійного членства у профспілці роботодавцю, щоб звільнити працівника за його ініціативою, достатньо згоди однієї первинної профспілкової організації, членом якої є працівник.
Часто виникають і такі запитання: при зміні власника підприємства працівникам запропоновано написати заяви про вихід з профспілки, оскільки новий власник поставив таку умову. Чи правомірна ця пропозиція? Як діяти в такому випадку членам профспілки та профспілковому комітету?

Вимога власника до членів профспілки щодо написання заяв про вихід з профспілки є неправомірною та носить ознаки дискримінації у звязку з належністю до профспілки і є втручаням у статутну діяльність профспілки.
Відповідно до статті 36 Конституції України громадяни мають право на участь у професійних спілках з метою захисту своїх трудових і соціально-економічних прав та інтересів. Професійні спілки утворюються без попереднього дозволу на основі вільного вибору їх членів.

Обмеження щодо членства у професійних спілках встановлюється виключно Конституцією і законами України.
Так, частиною другою статті 5 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» (даді – Закон про профспілки) визначено, що забороняється будь-яке обмеження прав чи встановлення переваг при укладанні, зміні чи припиненні трудового договору у звязку з належністю або неналежністю до профспілок, чи певної профспілки, вступом до неї або виходом із неї.
Відповідно до частини третьої статті 12 цього ж Закону забороняється втручання роботодавців у статутну діяльність профспілок, їх організацій та об'єднань.
Тому члени первинної профспілкової організації не повинні йти на поводу у власника, не піддаватися його провокаційним пропозиціям, а принципово відстоювати свої права на участь у профспілці.
Тут також важливу роль має відіграти профспілковий комітет, який має розглянути це питання на своєму засіданні та звернутися до власника (роботодавця) з поданням про усунення порушення, а також невідкладно інформувати про порушення вищі профспілкові органи, в тому числі й Федерацію профспілок України, яка веде Єдиний Реєстр порушень прав профспілок та інформує про наявні порушення профспілкових прав Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Держпраці, Мінекономрозвитку та в разі необхідності – Міжнародну організацію праці.
В разі нереагування власника на подання профкому чи наполяганні на своїй пропозиції написати заяви про вихід з профспілки профком у відповідності до статті 33 Закону про профспілки має право вимагати розірвання трудового договору з керівником підприємства за порушення цього Закону на підставі статті 45 КзпП України.